

П О Л О Ж Е Н Н Я

про порядок формування цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України

1. Це положення встановлює порядок формування цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України, що фінансуються за рахунок коштів, які виділяються НАН України із загального фонду Державного бюджету України.

Цільові комплексні програми наукових досліджень НАН України (далі програми) – наукові програми, метою яких є забезпечення адресної підтримки пріоритетних напрямів фундаментальних і прикладних досліджень з актуальних проблем природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук, що здійснюються установами НАН України. Комплексність програм забезпечується міждисциплінарним характером досліджень.

Програми формуються згідно з затвердженими відповідним Законом України пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки і на період, необхідний для досягнення поставленої кінцевої мети та в межах прогнозних надходжень коштів.

2. Рішення про формування таких програм приймає Президія НАН України, яка як замовник здійснює загальне керівництво і контроль за формуванням завдань програми, її реалізацією, забезпечує координацію міждисциплінарних досліджень і є головним розпорядником коштів державного бюджету, передбачених на виконання програми. Президія НАН України також несе відповідальність за своєчасну і якісну розробку програми, виконання завдань та цільове використання бюджетних коштів у ході її виконання.

Президія НАН України доручає секціям та відділенням наук НАН України організувати роботу з формування програм. Секції разом з відділеннями наук НАН України з залученням наукових рад з відповідних проблем на основі аналізу стану та світових тенденцій розвитку відповідного наукового напрямку та характеристик проблеми визначають назву цільової комплексної програми, її концепцію, яка відображає основні цілі та кінцеві результати, наявні умови і можливі шляхи вирішення проблеми.

3. З метою розроблення проекту програми, її формування за результатами конкурсного відбору поданих установами наукових проектів, здійснення наукового керівництва, координації робіт установ-виконавців створюється наукова (науково-технічна) рада програми, яка діє відповідно до Положення, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 01.07.03 № 404.

Наукова (науково-технічна) рада є розробником та органом управління програми, вона визначає стратегію формування і реалізації програми, вирішує принципові питання ресурсного забезпечення завдань програми,

розглядає стан і результати їх виконання. Склад наукових (науково-технічних) рад на різних етапах формування та виконання програм може змінюватися.

4. Президія НАН України після розгляду секцією НАН України окремим рішенням затверджує назву програми, її концепцію, строки виконання, орієнтовні обсяги щорічного бюджетного фінансування, керівника та склад наукової (науково-технічної) ради, а також, при необхідності, базову установу з виконання програми, та доручає науковій (науково-технічній) раді розробити проект програми. Наукова (науково-технічна) рада оголошує конкурс наукових проектів і у встановлений Президією НАН України термін здійснює відбір наукових проектів та їх комплексну експертизу. З цією метою наукові (науково-технічні) ради можуть створювати робочі експертні групи з провідних вчених відповідних галузей.

5. Програми формуються і виконуються на основі цільових завдань (наукових проектів). Науковий проект подається на експертизу у формі запиту на фінансування, у якому повинні бути відображені наступні дані:

1. Назва проекту.
2. Назва розділу або основного завдання програми, в рамках якого передбачається виконання проекту.
3. Керівник проекту та відповідальні виконавці.
4. Організація - виконавець.
5. Організації – співвиконавці.
6. Мета проекту та терміни його виконання.
7. Обґрунтування необхідності здійснення проекту.
8. Зміст проекту.
9. Техніко-економічне обґрунтування проекту.
10. Характеристика науково-технічної продукції, що буде створена.
11. Календарний план роботи за проектом з визначенням вартості робіт.
12. Кошторисна вартість проекту по роках.

Кінцеві вимоги до запитів визначають науково-експертні ради відповідно до концепцій програм.

6. Наукова (науково-технічна) рада на підставі результатів експертизи наукових проектів уточнює структуру програми, визначає основні завдання, етапи виконання, очікуваний результат та вносить на затвердження Президією НАН України проект програми, у якому визначається:

- структура програми (перелік розділів, основних завдань програми);
- загальна характеристика програми (розкривається стан наукової проблематики, вказується який науковий доробок передбачається створити, умови, необхідні для прискореного розвитку вибраних напрямів досліджень та які можливості відкривають результати цих досліджень);

- головні напрями програми (розкривається зміст основних завдань програми);
- очікувані результати програми;
- склад основних завдань з визначенням відповідних базових установ, переліку наукових проектів, їх виконавців та співвиконавців, наукових керівників, фінансове забезпечення.

7. Наукові проекти, що увійшли до складу затвердженої програми, включаються в установленому порядку до тематичних планів досліджень відповідних наукових установ та враховуються у бюджетних пропозиціях при формуванні бюджетного запиту НАН України на черговий фінансовий рік.

8. У ході виконання програми вона може доповнюватися новими проектами, з неї можуть вилучатися проекти, продовження робіт з яких визнано недоцільним. У програми можуть вноситись також інші зміни та доповнення, направлені на досягнення поставлених цілей. Зміни та доповнення в програми вносяться рішенням Президії НАН України за поданням наукових (науково-технічних) рад, керівників програм.

9. Фінансове забезпечення виконання програми здійснюється відповідно до обсягів видатків, затверджених НАН України відповідним законом про Державний бюджет України. Вартість науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт (далі робіт), що виконуються в рамках наукових проектів, визначається щорічно науковою (науково-технічною) радою у протоколі про договірну ціну відповідно до затверджених НАН України обсягів фінансування і запланованого при затвердженні програми фінансового забезпечення наукових проектів. Кошти виконавцю наукового проекту перераховуються Фінансово-економічним відділом Президії НАН України у встановленому порядку, в межах фактично отриманого фінансування; вони є цільовими асигнуваннями і не можуть бути використанні виконавцем з будь-якою іншою метою.

10. За кожним проектом, що увійшов до складу програми, щороку укладається договір про виконання робіт, який містить в додатках протокол угоди про договірну ціну, технічне завдання, планову калькуляцію кошторисної вартості робіт із розрахунками до статей витрат (додаток № 1). Президія НАН України при затвердженні програми уповноважує керівника програми укласти з виконавцями наукових проектів договори про виконання робіт.

11. За результатами проведених робіт виконавець наукового проекту подає науковій (науково-технічній) раді акт здачі-приймання робіт, який містить заключний звіт про виконанні роботи та кошторис фактичних витрат із розрахунками до статей витрат (додаток № 2).

12. Поточний контроль за виконанням робіт здійснюється шляхом надання виконавцем проекту керівнику програми на його вимогу необхідної

документації, що стосується робіт, створення умов для перевірки ходу виконання робіт та здійснених витрат за договором.

13. Керівник програми щороку звітує перед Президією НАН України про виконання програми з включенням в Звіт про діяльність НАН України за відповідний рік.